

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

BG

Съобщение за пресата

Люксембург, 6 юни 2019 г.

Одиторите предупреждават, че ЕС се нуждае от повече вятърна и слънчева енергия, за да изпълни целите си за енергия от възобновяеми източници

Според нов доклад на Европейската сметна палата ЕС следва да предприеме активни действия за производство на повече електроенергия от вятърна и слънчева енергия и да постигне определените целеви нива за възобновяемите енергийни източници (ВЕИ). Одиторите посочват, че въпреки силния растеж на вятърна и слънчева енергия от 2005 г. насам, след 2014 г. се наблюдава забавяне. Комисията следва да призове държавите членки да подкрепят по-нататъшното развитие, като организират търгове за разпределяне на допълнителен капацитет от възобновяеми източници, и като насърчават участието на гражданите и подобрят условията за разгръщане на този вид енергия. Същевременно одиторите предупреждават, че половината от държавите членки ще се сблъскат със значителни предизвикателства в опитите си да изпълнят поставените цели за дела на ВЕИ до 2020 г.

ЕС има за цел да произвежда една пета от необходимата му електроенергия, енергия за отоплителни и охладителни цели и енергия за транспорт от ВЕИ до края на 2020 г. В действителност, между 2005 г. и 2017 г. производството на електроенергия от ВЕИ в ЕС се е удвоило от около 15 % до почти 31 %. Вятърната и слънчевата фотоволтаична енергия понастоящем съставляват най-големият дял в производството на електроенергия от ВЕИ, а намаляващите разходи ги правят все по-конкурентна алтернатива на изгарянето на изкопаеми горива.

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Говорител

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Служител в пресслужбата

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Одиторите разгледаха постигнатия от ЕС и държавите членки напредък в постигането на целите за ВЕИ. Бяха извършени посещения в Германия, Гърция, Испания и Полша, за да се провери дали финансовата подкрепа за електропроизводството от вятърна и слънчева енергия е била ефективна.

Те установиха, че първоначалните схеми за подкрепа в много случаи са били свръхсубсидирани, което е довело до по-високи цени на електроенергията или увеличен държавен дефицит. След 2014 г., когато държавите членки са намалили подпомагането, за да облекчат тежестта върху потребителите и националните бюджети, доверието на инвеститорите е намаляло и пазарът е забавил развитието си.

„Държавите членки са насърчили инвестициите във вятърна и слънчева енергия, но намаляването на финансирането е разколебало инвеститорите и е забавило навлизането на ВЕИ,“ заяви Джордже Пуфан, членът на Европейската сметна палата, отговарящ за изготвянето на доклада. „Забавянето на прехода към електроенергия от ВЕИ показва, че целта на ЕС до 2020 г. може да не бъде постигната.“

Одиторите посочват, че организирането на търгове за разпределяне на допълнителни капацитети за възобновяеми източници, за определяне на тръжната цена и за насърчаване на участието на гражданите в „зелената икономика“ е от изключително значение за увеличаване на инвестициите. Наред с това са необходими още усилия за подобряване на условията за участие на пазара на ВЕИ, в т.ч. за преодоляване на ограничаващите правила за териториално устройство, продължителните административни процедури и недостатъците на мрежата.

Одиторите установиха също, че към 2017 г. половината от държавите членки вече се доближават до постигането на целите за ВЕИ до 2020 г., но предупредиха, че при останалите държави членки ще са необходими много повече усилия за изпълнението на тези цели. Те изразяват опасения по отношение на това дали усилията на държавите с високи постижения в областта на енергията от възобновяеми източници ще бъдат достатъчни, за да компенсират тези с ниски постижения и да се постигне общата цел на ЕС.

Прилаганите понастоящем правила не осигуряват навременно докладване на напредъка в използването на ВЕИ, а Комисията няма правомощия да предприеме мерки срещу бавното им навлизане в държавите членки. Одиторите припомнят определената цел на ЕС за ВЕИ минимум 32 % до 2030 г. и посочват, че при липсата на обвързващи национални цели, постигането ѝ може да се окаже трудно. Те също така предупреждават, че за изпълнението на тази цел е необходимо публично и частно национално финансиране в значителен размер, което да допълни средствата от ЕС, върху които се фокусира докладът.

Сметната палата отправя следните препоръки към Комисията, насочени към подобряване на ситуацията:

- съсредоточаване върху преодоляването на изоставането в изпълнението на целите за 2020 г.;

- o опростяване на процедурите и намаляване на сроковете за предоставяне на статистическите данни;
- o планиране на достатъчно действия и насърчаване на инвестициите в мрежова инфраструктура;
- o осигуряване на по-добър мониторинг.

Бележки към редакторите

От 2005 г. до 2017 г. електропроизводството от вятърна и слънчева енергия в ЕС се е увеличило съответно с 400 % и 8 000 %. В периода 2007—2020 г. ЕС е отпуснал около 8,8 млрд. евро за проекти в областта на възобновяемата енергия по Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд, в т.ч. около 972 млн. евро за инвестиции във вятърна енергия и 2,9 млрд. за инвестиции в слънчева енергия. Схемите за подпомагане като цяло предлагат гарантирани продажни цени, компенсиращи премии или допълнителни приходи чрез търгуеми сертификати. За периода 2021—2027 г. Комисията предлага около 71,8 млрд. евро за операции, подпомагащи целите в областта на климата, в т.ч. насърчаване на възобновяемите източници в производството на електроенергия.

ЕС е определил национални цели за комбинирано използване на енергия за електричество, отопление и охлаждане и транспорт до 2020 г. Комисията може да предприема правни действия срещу държавите членки, които не изпълняват тези цели. Държавите членки могат да определят свои собствени, по-амбициозни цели за ВЕИ. За 2030 г. обаче националните цели са премахнати, а вместо това е определена обща цел за ЕС.

ЕСП представя своите специални доклади на Европейския парламент и на Съвета на ЕС, както и на други заинтересовани страни, като националните парламенти, заинтересовани страни от отрасъла и представители на гражданското общество.

Специален доклад № 8/2019 „Вятърна и слънчева енергия за производство на електроенергия – необходими са значителни действия, за да се постигнат целите на ЕС“ е публикуван на уебсайта на ЕСП (eca.europa.eu) на 23 официални езика на ЕС.